Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

IZVJEŠTAJ O RADU MINISTARSTVA ZA 2014. GODINU

Podgorica, februar 2014.

UVOD

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je u okviru svojih nadležnosti u 2014. godini vršilo poslove uprave koji se odnose na: utvrđivanje predloga tekuće i razvojne politike, mjere agrarne politike i politike ruralnog razvoja; predlaganje i konstituisanje sistemskih rješenja u poljoprivredi i preduzimanje mjera za njihovo sprovođenje; zaštitu, iskorišćavanje i unapređivanje poljoprivrednog zemljišta; biljnu proizvodnju; stočarstvo; organsku proizvodnju; fitosanitarnu oblast; veterinarstvo; bezbjednost hrane; pčelarstvo; slatkovodno, morsko ribarstvo i marikulturu; jačanje konkurentnosti proizvođača hrane; održivo gazdovanje poljoprivrednim resursima; poboljšanje kvaliteta života i širenje ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima; primjenu savremene tehnike i tehnologije u poljoprivredi; bilans osnovnih poljoprivrednih proizvoda; predlaganje mjera i analiziranje njihovog uticaja na ekonomski položaj i uslove privređivanja subjekata iz oblasti poljoprivrede i agroindustrije; razvojnu politiku u oblasti šumarstva; sistemska rješenja za gazdovanje šumama i šumskim zemljištem i njihovu zaštitu; očuvanje, ekonomsko korišćenje i unapređivanje šuma; monitoring planiranja gazdovanja šumama; licenciranje stručnih poslova u šumarstvu; razvojnu politiku u oblasti lovstva; sistemska rješenja za gazdovanje i upravljanje sa divljači i lovstvom; obezbeđenje korišćenja lovišta i izradu programa razvoja lovstva; razvojnu politiku u upravljanju vodama; sistemska rješenja za obezbjeđenje i korišćenje voda, vodnog zemljišta i vodo-izvorišta za vodosnabdijevanje, zaštitu voda od zagađivanja, uređenje voda i vodotoka i zaštitu od štetnog dejstva voda; sistemske i druge podsticajne mjere za unapređenje ovih oblasti; vođenje propisanih evidencija; međunarodnu saradnju u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti sa pravnim poretkom Evropske unije; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost. Pored poslova koji su mu povjereni, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je vršilo nadzor i nad zakonitošću i cjelishodnošću rada organa uprave koji su u sastavu Ministarstva (Veterinarske uprave, Fitosanitarne uprave, Uprave za šume, Uprave za vode i Agencije za duvan).

U izvještajnom periodu, ključne aktivnosti u radu ovog Ministarstva bile su usmjerene i odvijale su se u pravcu realizacije utvrđenih ciljeva Vlade u ovoj oblasti, definisanih Programom rada Vlade Crne Gore za 2014. godinu kao i u ispunjavanju planova i programa rada Ministarstva i operativnih programa uprava, i u izvršavanju preuzetih obaveza utvrđenih kroz prioritete u okviru pregovaračkih poglavlja 11, 12 i 13 u procesu prostupanja EU.

Sve mjere koje su planirane Agrobudžetom za 2014. godinu realizovane su na vrijeme. U 2014. godini kreirane su nove mjere za koje su proizvođači pokazali veliko interesovanje i koje su realizovane 100%. Transparentnost Agrobudžeta je povećana u odnosu na 2013. godinu čemu u prilog ide i činjenica da je objavljeno 9 Javnih poziva za podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva.

1. SEKTOR ZA POLJOPRIVREDU

Po prvi put od uspostavljanja Agrobudžeta isplaćene su premije stočarima u godini ostvarenja prava na premiju.

Stočarstvo

U 2014. godini isplaćene premije na koje su stočari ostvarili pravo u 2013., kao i premije za 2014. predviđene Agrobudžetom, i to:

- premije za krave u vrijednosti 904.960€. Vlasnici koji drže preko 4 muzna grla stimulisani su premijama od 70€ po grlu;
- premije za ovce u vrijednosti 454.056€. Vlasnici koji drže preko 40 ovaca stimulisani su premijama od 8€ po grlu;
- premije za koze u vrijednosti 74.008€. Vlasnici koji drže preko 30 koza stimulisani su premijama od 8€ po grlu;
- premije za tov junadi, bikova i volova u vrijednosti 378.400€.

U odnosu na 2013. broj grla za premiju za krave i priplodne junice, ovce i koze manji je za oko 25%, dok je broj grla za premiju za organizovani tov povećan za 25%.

U okviru mjere *Program unapređivanja stočarstva* isplaćeno 256.387€, od čega se 155.467€ odnosi na premije za licencirane bikove, pastuve i sjeme za vještačko osjemenjavanje krava za 2014. godinu, dok je za 2013. isplaćeno dodatnih 100.920€.

U okviru mjere *Program intervencija na tržištu* za realizaciju otkupa jagnjadi isplaćeno 122.117€.

Otkupljeno je 25 miliona litara mlijeka više nego u 2013. Uvećanje iznosi 300.000 litara ili 1,25%.

Otkup mlijeka

U 2014. otkupljeno 25 miliona litara mlijeka što je za preko 300.000 litara (ili 1,25%) više u odnosu na 2013. Premije su iznosile 0,065€ po litru za isporučene količine preko 400 litara mjesečno po gazdinstvu, plus 0,01€ po litru za količine preko 5.000 litara na mjesečnom nivou i 0,01€ po litru isporučenog mlijeka za mlijeko ekstra i prve klase. Isplaćeno je 1.569.809€ proizvođačima mlijeka i 295.643€ mljekarama.

U sistemu otkupa mlijeka nalazi se 20 pogona za preradu mlijeka. Prosječan broj kooperanata bio je 2.665. Istovremeno, tokom 2014. šest mljekara prestalo je sa radom, od čega su četiri zatvorne po nalogu inspekcije. I pored smanjenja broja mljekara u sistemu otkupa, postignut rast otkupa sirovog mlijeka, što znači da su pojedini kooperanti povećali proizvodnju, kao i da pogoni za preradu mlijeka rade sa većom iskorišćenošću kapaciteta. Najviše mlijeka tokom 2014. otkupile su mljekare: *Šimšić* (8.065.261 l), *Srna* (5.850.979 l), *Milka MDK* (1.326.070 l) i *ZZ kooperativa* (1.071.453 l). Navedene četiri mljekare otkupile su 65,32% mlijeka i sarađivale sa 70,35% kooperanata tokom 2014. godine. Higijenski kvalitet sirovog mlijeka poboljšan je u odnosu na 2013. Ukupan broj somatskih ćelija u mlijeku u 2014. manji za 4,07% u odnosu na 2013., dok je ukupan broj bakterija manji za 21,23%. Prema broju somatskih ćelija, 53,19% otkupljenog mlijeka ima ispod 400.000 somatskih ćelija (što znači da pripada mlijeku ekstra i prve klase). Taj procenat je za 3,98

procentnih poena veći u odnosu na prosjek iz 2013. godine. Ako uzmemo u obzir trenutno klasiranje mlijeka prema broju bakterija, 30,84% je mlijeko ekstra klase, odnosno mlijeko koje ima ispod 200.000 mikroorganizama u ml mlijeka. Taj procenat je za 4,86 procentnih poena veći u odnosu na prosjek iz 2013. godine. Vršena kontrola mliječnosti (A kontrola) kojom su obuhvaćene 153 farme sa ukupno 1.815 grla. Kontrola se obavlja na teritoriji čitave Crne Gore.

Izgrađen je objekat Kuća meda čije je opremanje predviđeno za narednu godinu.

Pčelarstvo

Pčelarstvo je podržano sa 122.000€ u saradnji sa Savezom pčelarskih organizacija kroz sljedeće mjere Agrobudžeta: poboljšanje konkurentnosti u prizvodnji pčelinjih proizvoda; poboljšanje genetskog potencijala pčelinjih društava uvođenjem u proizvodnju visoko kvalitetnih matica; očuvanje kvaliteta i poboljšanje zdravstvene ispravnosti pčelinjih proizvoda; podizanje stručnog znanja i obučenosti pčelara; podrška mladim pčelarima početnicima; podrška pčelarima u preradi i sterilizaciji voska.

Radovi na izgradnji Kuće meda privedeni su kraju.

Rigoroznija kontrola, posebno uvoza sjemena, uslovila blagi pad zasijanih površina.

Ratarstvo

U odnosu na 2013. godinu bilježi se blagi pad zasijanih površina i broja korisnika podrške. Smanjenje je posledica pojačane kontrole i eliminisanja zahtjeva proizvođača koji nijesu vršili nabavku sjemena u skladu sa Zakonom o sjemenskom materijalu. Direktna podrška ratarskoj proizvodnji iznosi 542.588€.

Prvi put je mjerama Agrobudžeta podržano povrtarstvo.

Povrtarstvo

U 2014. godini po prvi put je podržana povrtarska proizvodnja. Osim nabavke sjemenskog i sadnog materijala povrća, proizvođači su imali mogućnost nabavke priključnih mašina i sistema za navodnjavanje. U skladu sa mjerom 2.1.5 *Podrška povrtarskoj proizvodnji* ukupno je isplaćeno 206.423,77€.

Novih 40,4ha nalazi se pod višegodišnjim zasadima ljekovitog bilja.

Ljekovito i aromatično bilje

Po prvi put podržano i podizanje zasada višegodišnjeg aromatičnog i ljekovitog bilja. U skladu sa mjerom 2.1.6 *Podrška podizanju višegodišnjih zasada ljekovitog i aromatičnog bilja* isplaćeno je 60.670€. Pravo na podršku je ostvarilo 25 proizvođača za 40,4 ha.

U registar proizvođača vina u upisano 13 novih proizvođača.

Vinogradarstvo

Mjera razvoja vinogradarstva i vinarstva sprovodila se kroz podršku za zasnivanje novih i modernizaciju postojećih vinograda i opreme za čuvanje vina. Kroz mjeru 2.1.2 *Podrška za podizanje proizvodnih zasada vinove loze* kroz dva Javna poziva isplaćeno je 47.350,69€. U centralni registar proizvođača grožđa i vina u 2014. godini je upisano 13 novih proizvođača. Kroz mjeru 3.5 *Program mjera kontrole kvaliteta proizvoda* podržano je 8

proizvođača grožđa i vina koji su izvršili analizu plodnosti zemljišta ili kvaliteta vina.

Voćarstvo

Pravo na podršku ostvarilo je 145 proizvođača za 88,27 ha.

Po prvi put podržano uvođenje sistema za navodnjavanje i sistema protivgradne zaštite u voćnim zasadima, kao preventiva od elementarnih nepogoda i preduslov stabilnijeg, kvalitetnijeg i većeg prinosa. Takođe, po prvi put je visina podrške po hektaru za voćne zasade prilagođena sistemu uzgoja (gustina sadnje, odabir sorte i podloge), jer se i investiciona ulaganja proizvođača znatno razlikuju u zavisnosti od ovih elemenata. U skladu sa programom 2.1.3 *Podrška podizanju i modernizaciji proizvodnih voćnih zasada* pravo na podršku ostvarilo je 145 proizvođača za 88,27 ha. Ukupno je isplaćeno 288.149€.

Organska proizvodnja

U Registar upisan 171 proizvođač organskih prozivoda.

U sektoru organske proizvodnje bilježi se rast broja proizvođača i površina pod organskom prozvodnjom. Na kraju 2014. u Registar proizvođača organske poljoprivrede, registrovan je 171 proizvođač, od čega je 30 proizvođača sa sertifikatom. Agrobudžetska mjera *Organska proizvodnja* realizovana je 100% (od planiranih 150.000€ isplaćeno je 150.437€). Akcenat je stavljen na edukaciju proizvođača. Održano je 6 informativno-edukativnih radionica kojim je obuhvaćeno 12 opština: Nikšić, Šavnik, Plužiine, Herceg Novi, Budva, Kotor, Tivat, Bar, Ulcinj, Pljevlja, Žabljak i Bijelo Polje. One su imale za cilj da upoznaju proizvođače sa zakonodavnim dijelom kojim se uređuje organska proizvodnja, pravilima proizvodnje, mjerama podrške, zatim značaju zaštite proizvoda. Pored navedenog cilj je bio uključivanje i obuka administrativnih kapaciteta u lokalnim upravama.

Poboljšanje kvaliteta

Podržano je 6 projekata za uvođenje i sertifikaciju sistema kvaliteta i bezbednosti hrane.

Podržano je 6 projekata za uvođenje i sertifikaciju sistema kvaliteta i bezbednosti hrane u vrijednosti 10.553,57€. Izdvojilo se više grupa proizvođača koji smatraju da njihov proizvod ima potencijal za zaštitu proizvoda šemom od šema kvaliteta (OP/GO/GTS). Sprovedena informativno-edukativna kampanja o organskoj proizvodnji i politici kvaliteta. Održano šest radionica kojim je obuhvaćeno 12 opština: Nikšić, Šavnik, Plužine, Herceg Novi, Budva, Kotor, Tivat, Bar, Ulcinj, Pljevlja, Žabljak i Bijelo Polje.

Maslinarstvo

Usvojen Zakon o maslinarstvu i maslinovom ulju.

Tokom 2014. godine akcenat stavljen na izmjenu zkonodavstva i usaglašavanje sa EU. Usvojen Zakon o maslinarstvu i maslinovom ulju. Osim što je mjera *Podrška primarnoj proizvodnji u maslinarstvu* prvi put odvojena od mjere podrške voćarskoj proizvodnji, novina je i podrška za nabavku opreme u primarnoj proizvodnji.

Ribarstvo

Izvršene izmjene i dopune Zakona o morskom ribarstvu i marikulturi. Donešeno 6 podzakonskih akata. Pripremljeni Nacrt Strategije ribarstva i Akcioni plan i proslijeđeni EK. Podržana dva programa: razvoj sektora morskog ribarstva i akvakulture i razvoj slatkovodnog ribarstva, u iznosu od 250.020€. Podržana modernizacija plovila i uzgajališta, smanjenje troškove ribanja, poboljšaje kvaliteta i bezbjednost proizvoda ribarstva.

Nastavljene aktivnosti u okviru Generalne komisije za ribarstvo u Mediteranu (GFCM) i *FAO ADRIAMED* projekata. Kroz dva TAIEX programa dodatno edukovani zaposleni u Jedinici za ribarstvo MPRR i zaposleni u Institutu za biologiju mora, Kotor.

1.1 VETERINARSKA UPRAVA

Programske aktivnosti

Sproveden *Program preventivnih mjera zdravstvene zaštite životinja za 2014.*

Sproveden *Program preventivnih mjera zdravstvene zaštite životinja za 2014.*

Otkivanje bolesti

Otkrivena bolest plavog jezika i smanjeni negativni efekti bolesti.

Na osnovu dijagnostičkog ispitivanja goveda i ovaca koje je sprovedeno u okviru *Programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja* bolest plavog jezika u Crnoj Gori službeno potvrđena 17. oktobra 2014. Ovim programom, na godišnjem nivou, ispitivano je oko 2.000 uzoraka krvi porijeklom od goveda mladih od dvije godine i od ovaca iz svih opština sa teritorije Crne Gore. Bolest je dijagnostiikovana u svim zemljama regiona. Od prvog slučaja bolest je službeno potvrđena na teritoriji 8 opština (Podgorica, Danilovgrad, Cetinje, Ulcinj, Herceg Novi, Bar, Nikšić i Tivat) na ukupno 136 gazdinstava kod goveda, ovaca i koza. Od ukupnog broja oboljelih životinja (70 goveda, 159 ovaca i 6 koza) uginulo je 7 goveda, 70 ovaca i 1 koza.

Tabela 1: *Dijagnostikovane zarazne bolesti životinja u 2014.*

Naziv bolesti	Broj žarišta	Broj i vrsta životinja kod kojih je potvrđen uzročnik
Tuberkuloza goveda	2	3 goveda
Enzotska leukoza goveda	6	6 goveda
Plavi jezik	136	70 goveda, 159 ovaca i 6 koza
Maedi Visna	2	4 ovce
Trihineloza (zoonoza)	1	1 divlja svinje
Artritis i encefalitis koza	3	67 koza
Američka kuga pčelinjeg legla	19	21 pčelinjih društava
Q groznica (zoonoza)	2	46 ovaca

Bolest virusnog proliva / bolest sluzokože goveda	12	12 krava
IBR	6	6 krava
Varooza	2	2 pčelinja društva
Lajšman oza pasa (zoonoza)	53	53 sa

Poboljšan kvalitet baze registra životinja.

Identifikacija i registracija životinja

Podaci u elektronskoj bazi VU trenutno su najupotrebljiviji izvor statističkih podataka iz domena registracije i evidencije domaćih životinja i predstavljaju osnov za pripremu programa mjera zdravstvene zaštite. Baze su dodatno unaprijeđene.

Upisano 130 novih i iz registra izbrisano 35 subjekata u poslovanju hranom.

Odobravanje i registracija objekata

Na zahtjev subjekata u poslovanju hranom izvršen neposredni pregled objekta za hranu koji podliježu odobravanju i upis novih 130 objekata u registar. U januaru sprovedena inspekcija objekata za proizvodnju hrane od strane EK (FVO) i postupaka koje sprovode nadležni organi (VU i UIP). Date preporuke za unaprjeđenje pravnog okvira i procedura po kojima se odmah postupilo. Odbijena 4 zahtjeva i izvršeno brisanje iz registra 35 objekata ili na zahtjev subjekta u poslovanju hranom ili po obavještenju nadležnog veterinarskog inspektora.

Sprovene Program monitoringa rezidua.

Program monitoringa rezidua

Monitoring rezidua sproveden u objektima u kojima se životinje uzgajaju i drže, odnosno objektima za klanje, mljekarama, objektima za uzgoj i preradu ribe, meda, objektima za proizvodnju jaja, u skladu sa Programom monitoringa rezidua, Pravilnikom o monitoringu rezidua u životinjama, namirnicama životinjskog porijekla i hrani za životinje i Uputstvom za uzorkovanje. *Program monitoringa rezidua* u 2014. i *Izvještaj o realizaciji programa monitoringa rezidua* u 2013. popunjeni na traženi način i dostavljen u propisanom roku u DG SANCO u traženom formatu.

Donešeni Pravilnik o maksimalno dozvoljenim količinama rezidua farmakološki aktivnih supstanci veterinarskih ljekova u proizvodima životinjskog porijekla ("Službeni list CG", br. 41/2014 od 3.10.2014.) i Pravilnik o metodama kontrole rezidua u životinjama i proizvodima životinjskog porijekla ("Sl. list Crne Gore", br. 45/14 od 24.10.2014.) u koji je prenesena je Odluka Komisije 2002/657 od 14. avgusta 2002. o implementaciji Direktive Savjeta 96/23/EC za vršenje analitičkih metoda i tumačenja rezultata.

Sprovedene pravovremene reakcije kroz EU RASFF sistem.

Hitno preuzimanje mjera zbog pojave opasnosti u hrani

Na osnovu notifikacija dobijenih preko EU RASFF sistema (*Rapid Alert System for Food and Feed*), Ministarstvo je izdalo naredbu o povlačenju sa tržišta hrane za zivotinje uvezene iz Italije i Naredbu za pokretanje postupaka za povlačenje iz prometa govedeg mesa koje je uvezeno iz Poljske u bruto količini od 19.322 kg.

1.1.1 SPECIJALISTIČKA VETERINARSKA LABORATORIJA

Premašen Plan obuka.

Laboratorija učestvovala u devet šema međunarodnih uporednih laboratorijskih ispitivanja za 18 različitih metoda ispitivanja. Prosečna ocjena na osnovu sprovedene ankete iznosila 4.80, što je u odnosu na predviđeni indeks zadovoljstva iz Plana ciljeva kvaliteta za 2014. Iznad predviđenog.

1.2 FITOSANITARNA UPRAVA

Realizovan Progam fitosanitarnih mjera.

Program fitosanitarnih mjera

Program u potpunosti realizovan. Za njegovu realizaciju utrošeno 152.497€. Efekti: stabilno zdravstveno stanje bilja na teritoriji Crne Gore, blagovremeno otkrivanje i suzbijanja pojave i širenja štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, pravovremeno, pravilno, uspješno i racionalno sprovođenje fitosanitarnih mjera u praksi, sprječavanja ili umanjivanja gubitaka prinosa u biljnoj proizvodnji; obezbjeđivanje proizvodnje i prometa bezbjedne hrane biljnog porijekla na teritoriji Crne Gore; obezbjeđivanja sertifikovanog, zdravstveno ispravnog sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja, očuvanje biljnih genetičkih resursa.

Uspostavljen Registar proizvođača hrane biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje i upisano 989 proizvođača hrane.

Uspostavljanje registra

Unaprijeđen fitosanitarni sistem i stvoreni preduslovi za uvođenje sistema biljnih pasoša. Uspostavljen Registar proizvođača hrane biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje. U registar upisano 989 proizvođača hrane; Uspostavljen Registar proizvođača, prerađivača, uvoznika, distributera i skladištara bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, uspostavljanje registra je u toku, do sada je upisano 276 subjekata. *Efekti:* unaprijeđen sistem bezbjednosti hrane na nivou primarne proizvodnje i sistem zdravstvene zaštite bilja.

Obrađeno 3.493 predmeta.

Stručni i opšti poslovi

Organizovane brojne obuke fitosanitarnih inspektora, proizvođača i drugih zainteresovanih lica u cilju upoznavanja sa novim propisima i obaveza u implementaciji. Ukupno obrađeno u upravnom postupku 2.244 predmeta, a u opštem postupku (po zahtjevu) 1.249 predmenta, što ukupno na nivou Fitosanitarne uprave iznosi 3.493 predmeta. Obezbijeđena zdravstvena ispravnost sjemenskog i sadnog materijala, sa ispunjenim standardima kvaliteta, izdavanjem sertifikata o priznavanju sjemenskog materijala krompira i žita na osnovu izvršenih stručnih kontrola, kao i zasadni materijala, istinitosti sorte, odnosno selekcije poljoprivrednog sadnog materijala. Izdato 90 sertifikata za sjemenski krompir i žita, 35 sertifikata za sadni materijal, 15 sertifikata za rasad povrća. Priznato je 7nacionalnih sorti (klona) vinove loze, a 4 strane sorte su upisane u sortnu listu.

2 SEKTOR ZA IPARD PLAĆANJE

Pripremljen akreditacioni paket.

Akreditacioni paket

Proces procjene usklađenosti uspostavljenog sistema sa akreditacionim kriterijumima zvanično počeo 14. januara 2014. u skladu sa Ugovorom o angažovanju nezavisne revizorske kuće PricewaterHouse Coopers (PWC). Tokom šestomjesečnog perioda sprevedene 4 revizorske misije. Finalni izvještaj dostavljen 20. juna 2014. Prepoznato 8 visokorizičnih nalaza, 5 nalaza srednjeg rizika i 7 nalaza niskog rizika. Većina visokorizičnih nalaza odnosila se na ljudske resurse. Ministarstvo je shodno nalazima PWC preduzelo sve aktivnosti kako bi se utvrđene preporuke implementirale, te su do decembra 2014. gotovi sve preporuke implementirane. Predaja akreditacionog procesa uslovljena je usvajanjem neophodne pravne osnove za programski period 2014-2020: *Sektorskog sporazuma* i *IPARD programa II*.

Izvršena realokacija sredstava.

Realokacija sredstva iz V u I IPA komponentu

Nakon intenzivnih pregovora između EU, Svjetske banke i Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, 7. decembra 2014. stupio na snagu Povjerenički fond, tj. zvanično otvoren prvi IPARD-*like* poziv za mjeru *Investicije u poljoprivredna gazdinstva*. Sredstva za prvi IPARD-*like* poziv obezbijeđena su iz IPARD za 2011. i 2012. budžetsku godinu i iznose 4,5 miliona eura, od čega je 4,1 miliona dostupno poljoprivrednim proizvođačima u vidu bespovratne podrške. Razvojni ciljevi projekta su povećanje iskustva crnogorskih institucija u upravljanju sredstvima bespovratne podrške u skladu sa osnovnim pravilima EU Instrumenta za pretpristupnu pomoć za ruralni razvoj i poboljšanje produktivnosti ciljnog broja poljoprivrednih gazdinstava. Projekat sprovodi Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja u saradnji sa Svjetskom bankom.

MPRR je uspjelo da sačuva i sredstva iz 2013. godine i u dogovoru sa EU i Svjetskom bankom planirano formiranje Povjereničkog fonda II, tj. implementacija IPARD-*like* 2 kojim će se dati podrška mjeri 103 *Ulaganje u preradu i marketing proizvoda poljoprivrede i riborstva* u iznosu od oko 5 miliona eura. Priprema Povjereničkog fonda II u procesu je uspostavljanja. Završeno usaglašavanje osnovnog aranžmana između Evropske delegacije u Podgorici i Svjetske banke, nakon čega će se stvoriti preduslovi za finalni angažman između Svjetske banke i Ministarstva finasija/Ministarstva poljoprivrede i rurlanog razvoja.

Od 687 ugovorenih projekata završeno 570.

MIDAS projekat

Nastavljena je implementacija I, II, III, IV i V javnog poziva MIDAS. Potpisano 68 ugovora o bespovratnoj podršci u okviru III, IV i V poziva. I poziv u potpunosti završen. V poziv objavljen 20.05.2014. Primljeno ukupno 63 zahtjeva za podršku. Implementacijom ovog poziva dodatno učinjen korak ka približavanju IPARD procedurama, što se može i potvrditi novim projektom *EU/IPA projekat izgradnje institucija u poljoprivredi i*

ruralnom razvoju – IPARD-*like*. Ministarstvo, zajedno sa savjetodavnim službama, realizovalo info kampanju u cilju upoznavanja poljoprivrednih proizvođača sa uslovima i kriterijumima za apliciranje.

Tokom pet MIDAS poziva primljeno 1.467 zahtjeva za podršku. Ukupna vrijednost traženih investicija iznosi 36.223.638,98€. Odobreno 687 projekata ukupne vrijednosti 14.281.533,86€, od čega bespovratna podrška iznosi 7.275.895,67€. Od ugovorenih projekata završeno 570, čija je vrijednost investicija 10.661.958,04€, a iznos refundirane bespovratne podrške 5.458.372,00€. Efekti: Veći kvantitet i kvalitet prozivodnje na malim i srednjim gazdinstvima. Veća efektivnost proizvodnje – mala i srednja poljoprivredna gazdinstva sa istim resursima dobijaju više kroz unapređenje mehanizacije i tehnologije poljoprivredne prozivodnje.

Prostor za Agenciju za IPARD plaćanja

Dodijeljen prostor za rad Agencije za IPARD plaćanja.

Saglasnost Ministarstva finansija za prostor potreban Agenciji dobijen sredinom jula 2014. Angažovana kompanija za projektovanje i vršenje supervizije nad radovima na rekonstrukciji prostora u skladu sa zahtjevima IPARD. Na osnovu pripremljenog detaljnog dizajna objavljen tender za izvođenje radova za adaptaciju prostora. U toku je evaluacija prijavljenih kompanija. Za radove je potrebno 4 do 5 mjeseci. U toku završne faze građevinskih radova, izvršiće se nabavka potrebne opreme.

BIP Bar

Završeni grubi radovi za prvi BIP.

Završeno 65% radova. Potpisan ugovor za nabavku laboratorijske opreme.

Institut za biologiju mora

Nabavljena oprema za laboratoriju.

U potpunosti realizovan projekat i nabavljena laboratorijska oprema i potrebni namještaja.

Twining projekat

Završene aktivnosti predviđene projektom.

U okviru projekta *Jačanje programa ruralnog razvoja u okviru IPARD u Crnoj Gori* sprovedeno 27 misija eksperata usmjerenih na reviziju pravnog okvira, izradu nedostajućih i nadogradnju postojećih poglavlja priručnika o procedurama, obuku koje su bile usmjerene na horizontalna pitanja i specifične akreditacione zahtjeve koji se tiču IPA komponente V. Projekat finansira EU, a sprovodi konzorcijum država Holandije, Litvanije i Estonije.

3 SEKTOR ZA RURALNI RAZVOJ

Obnova i razvoj sela i izgradnja seoske infrastrukture

Podržano preko 50 projekata u oblasti ruralne infrastrukture u 19 opština u Crnoj Gori.

U oblasti ruralne infrastrukture u 19

- Andrijevica: sanacija puta Jošanica-Mojanska Rijeka, probijanje puta Furune-Kuti i nastavak radova na putu Balj-Seoce;

opština u Crnoj Gori podržano 50 projekata.

- Bar: izgradnja puta u selu Pečurice;
- Berane: sanacija puta Polica-Goražde, kanala za navodnjavanje Selača-Lužac, nasipanje puta MZ Dapsiće i izgradnja hlorinatorske stanice Vinicka;
- Bijelo Polje: nasipanje puta MZ Rasovo-Boljanina i puta MZ Grab;
- Cetinje: podrška izgradnji vodovoda Bobija i vodovoda Rvaši;
- Danilovgrad: nasipanje puta Gornji Zagarač-Markovina, puta Vukotica-Ponikvica i izgradnja mosta Dobro Polje;
- Herceg Novi: nasipanje puta Kruševice-Vrbanj-Orjen;
- Kolašin: nasipanje puta Velje Duboko-Kapetanovo jezero i sanacija vodovoda za školu Međuriječje;
- Mojkovac: proboj puta Bistrica-Ravni Šib-Sinjajevina, rekonstrukcija puta Krstac-Jankovići i nasipanje puta Mojkovac-Bjelojevići-Pržišta;
- Nikšić: sanacija seoskih puteva u Trubjeli, izgradnja trafostanice Klenak i izgradnja četiri vještačke akumulacije;
- Petnjica: izgradnja dva mosta Lagatori-Trpezi i nasipanje puteva ka katunima;
- Plav: sanacija puta Velika-Mokra;
- Plužine: izgradnja vodopoja Gornji Unač, kaptaža izvorište Gostaja i nasipanje puta Barni do;
- Pljevlja: proširivanje dva putna pravca u Prenćanima, puta Strahov do - Rađevići i tamponiranje putnog pravca Lokvice-Zaglavak;
- Tivat: nasipanje puta Gornji Bogdašići;
- Rožaje: vodovod za katune Šoljani;
- Šavnik: rekonstrukcija puta Gornja Bukovica-Provalija, izgradnja kaptaže Vukodo Gornja Bukovica, participacija u troškovima goriva za održavanje lokalne infrastrukture;
- Žabljak: troškovi čišćenja lokalnih puteva i poboljšanje vodosnadbijevanja u Maloj Crnoj Gori;
- Podgorica: sanacije bistijerne Kopilje, rekonstrukcija puta MZ Barutana, podrška izgradnji vodovoda Gornje Račice, Koćeva glavica, Kakaricka gora i čišćenje puteva ka katunima.

PARD Program

Urađena draft verzija IPARD programa.

Urađena draft verzija programa za mjere 101 - *ulaganje u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava*; mjeru 103 - *ulaganje u fizički kapital prerade i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda*; mjeru 302 - *diverzifikaciju i poslovni razvoj na poljoprivrednim gazdinstvima*; i mjeru 501 - *tehničku pomoć*.

Javni pozivi

Kroz *Investicije u preradu na porodičnim gazdinstvima* podržano 34 projekta. Ukupno investirano 235.394€. Ostvarena bespovratna podrška od 117.697€. Podržana gazdinstva usklađena sa minimalnim nacionalnim standardima. U istim povećan stepen bezbijednosti i kvaliteta hrane.

Podržana 34 projekta

Kroz mjeru *Podrška unaprijeđenju kvaliteta sirovog mlijeka* podržano 80

podrške prerade na porodičnim gazdinstvima, 80 projekata podrške unapređenja kvaliteta sirovog mlijeka, nabavljeni aparati za mužu, podržani programi očuvanje genetičkih resursa stočarstvu.

projekata. Ukupno investirano 83.315€ i ostvarena bespovratna podrška od 49.989€. Mjera je realizovana po osnovu dva javna poziva.

Realizovane investicije u 64 poljoprivredna gazdinstva kroz nabavku aparata za mužu, laktofriza i sredstava za pranje i dezinfekciju vimena, štoje uticalo na poboljšanje higijene muže i kvaliteta mlijeka.

Kroz mjeru *Diverzifikacije ekonomskih aktivnosti u ruralnim sredinama* podržana četiri aplikanta koja su ostvarili pravo na podršku u iznosu od 6.046,31€.

U cilju očuvanja i korišćenja autohtonih i lokalnih vrsta i rasa stoke ugroženih genetskom erozijom, Ministarstvo podržalo 16 poljoprivrednih proizvođača koji se bave uzgojem autohtonih rasa stoke (ovce rasa: zetska žuja, sora, ljaba i pivska pramenka, i krave rase: buša) sa ukupno 13.282€. Podržan i Biotehnički fakultet za sprovođenje programa očuvanje genetičkih resursa stočarstvu.

Kroz mjeru *Održivo korišćenje planinskih pašnjaka* sa 189.165€ podržano 1.651 poljoprivredni proizvođač iz 20 crnogorskih opština, koji izdižu stoku na katun. Najviše poljoprivrednih proizvođača koji su dobili premiju je iz opština Bijelo Polje (187 korisnika), Nikšić (166) i Berane (156).

Podržan 1.651 poljoprivredni proizvođač iz 20 crnogorskih opština, koji izdižu stoku na katun.

Projekat "Posao za vas"

Tokom 2014. godine 44 korisnika kredita "Posao za Vas" ostvarila pravo na otpis 30% kredita u iznosu od 66.000€. MPRR je izvršilo otpis kredita za korisnike koji su otpočeli poljoprivrednu proizvodnju.[1]

Solarni paneli

Nastavljen je zajednički projekat sa Ministarstvom ekonomije za nabavku solarnih panela za katune. Nakon što su izmirena sva dugovanja iz prethodnih godina, Ministarstvo poljoprivrede i uralnog razvoja raspisalo Javni poziv za dodjelu podrške za korišćenje solarne energije na katunima. Pristigle 133 aplikacije. Procedura nabavke panela sprovodi se preko Ministarstva ekonomije.

Očišćeno ili sanirano oko 300 km puteva.

Mašinski prstenovi

Na osnovu dostavljenih izvještaja mašinskih prstenova za 2014. godinu, na sanaciju ruralnih puteva utrošeno je oko 5.000 radnih sati. Očišćeno ili sanirano oko 300 km puteva.

[1] Kreditna podrška poljoprivrednim proizvođačima u Crnoj Gori, koji su se opredijelili za bavljenje poljoprivredom ili preradom, realizovana je u kontinuitetu od 2008. godine do danas, pod sloganom „Posao za Vas", i podrazumijevala je kreditnu podršku investicijama u iznosu od 5.000€ po licu koje je skinuto sa evidencije ZZZ Crne Gore. MPRR se partner u ovom programu i za korisnike kredita koji su sredstva namjenski utrošili u svrhu formiranja poljoprivredne proizvodnje vrši otpis kredita u visini od 30% od ukupnog iznosa.

4 SEKTOR ZA VODOPRIVREDU

Završeno 16 vodovoda i 4 površinske akumulacije.

Završeno 16 vodovoda i 4 površinske akumulacije. Realizacijom navedenih projekata 900 domaćinstava riješilo je pitanje vodosnabdijevanja.

Počela je implementacija projekta "Podrška upravljanju vodnim resursima u slivu rijeke Drine".

Realizovana donacija Ambasade Kine od 20.000 eura za izgradnju dvije površinske akumulacije u Goliji u Opštini Nikšić.

Tabela 3. *Završeni vodovodi u 2014. godini*

Opština	Vodovod	Iznos sredstava koje je uplatilo MPRR
Andrijevica	Božići	10.000€
Bar	Gluhi Do	60.000€
Danilovgrad	Pavkovići	30.000€
	Martinići	10.000€
Žabljak	Pitomina	10.000€
Nikšić	Kute	15.000€
	Tri akumulacije u Banjanima	15.000€
Mojkovac	Slatina (rekonstrukcija)	20.000€
	Pržište (rekonstrukcija)	10.000€
Šavnik	Gornja Bukovica	10.000€
Podgorica	Zlatica – Kočeva Glavica	15.000€
	Fundina-Lopari	13.500€
	Kopilje	7.500€
Petnjica	Trpezi –Lazi rekonstrukcija i izgradnja	15.000€
Berane	Bijedanj	25.000€
Cetinje	Rvaši - prva faza vodovoda	15.000€

4.1 UPRAVE ZA VODE

Završeni hidrogeološki istražni radovi na području Kakaricke Gore, Opština Podgorica.

Završeni hidrogeološki istražni radovi na području Kakaricke Gore, Opština Podgorica. Za regulaciju vodotoka Morače urađen je i revidovan Glavni projekat regulacije rijeke Morače na potezu od ušća rijeke Sitnice u Botunu do Ponara.

Izdato 67 rješenja za utvrđivanje vodnih uslova, 34 rješenja za vodnu saglasnost i 1 rješenje za vodnu dozvolu. Izrađeno 51 stručno Mišljenje na prostorno-plansku dokumentaciju i druga strateška dokumenta, studije i projekte. Donijeto 171 rješenja po osnovu konačnog i privremenog obračuna vodnih naknada.

Raspisan Javni oglas za uklanjanje viška materijala iz prostora desnog rukavca rijeke Bojane. Nije bilo zainteresovanih ponuđača.

Završena dva IPA projekta.

Završen projekat IPA fonda EU *Geografski informacioni sistem za bolje prekograničnо upravljanje poplavama u slivu Lima* i projekat *Monitoring podzemnih voda u slivu Skadarskog jezera i rijeke Bojane.*

5 SEKTOR ZA ŠUMARSTVO

Usvojena *Strategija razvoja šumarstva i drvne industrije za period 2014-23*

Usvojena *Strategijo razvoja šumarstva i drvne industrije za period 2014-23* u kojoj su integrisani ciljevi razvoja šumarstva i drvne industrije. Sektor drvne industrije administrativno izmješten iz Ministarstva ekonomije u Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. Urađeni predlozi *Zakona o izmjenama i dopunama zakona o šumama* i *Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu*. Urađen *Program razvoja lovstva za period 2014-24.*

Donijete odluke o davanju šuma u državnoj svojini na korišćenje prodajom drveta u dubećem stanju, davanju šuma u državnoj svojini na korišćenje putem prodaje u dubećem stanju (sanitarna sječe) i postupak aukcijske prodaje opožarenih drvnih masa. Raspisana dva tendera za korišćenje opožarene drvne mase i sproveden postupak javne nabavke za pošumljavanje opožarenih površina shodno Planu sanacije šuma degradiranih šumskim požarima u 2012. Sproveden je I tender za ustupanje radova na izradi Programa gazdovanja za sedam gazdinskih jedinica, izvršen premjer šuma i izrađene radne verzije planskih dokumenata.

U odnosu na 2013. ostvarena veća proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama za 25%, veći prihodi Budžeta po osnovu naknada za korišćenje šuma za 17% i veća industrijska proizvodnja za 70%.

Izrađeni su programi gazdovanja za 7 gazdinskih jedinica (ukupne površine cca 30.000ha) po osnovu Plana za 2014. i za tri gazdinske jedinice (ukupne površine cca 12.000 ha) po osnovu plana za 2013. U elektronskom obliku u bazi podataka nalaze se 84 gazdinske jedinice ukupne površine šuma i šumskog zemljišta cca 350.000 ha. Uvećana je ponuda drveta iz državnih šuma. Ukupno zaključeni ugovori za korišćenje šuma u količini od cca 542.000m^3. Ostvarena veća proizvodnja šumskih sortimenata u državnim šumama za 25% u odnosu na prošlu godine. Ostvareni veći prihodi Budžeta po osnovu naknada za korišćenje šuma za 17% u odnosu na 2013. Industrijska proizvodnja u drvopreradi u 2014. veća za 70% u odnosu na prethodnu godinu.

287 novih radnih mjesta otvoreno u drvopreradi.

Pružena podrška za pokretanje proizvodnje u "Vektri Jakić" kao najvećem proizvođaču u oblasti drvne industrije i novim pogonima "Biotel" u Andrijevici, "Kolašin energy" i "Šekular" u Beranama u kojima je ukupno upošljeno 287 radnika.

Tokom godine vršen permanentan nadzor realizacije koncesija u šuma-

rstvu sa ciljem povećanja efikasnosti sistema koncesija, povećanja stepena realizacije i ostvarivanja većih prihoda. Nadzor je vršen i sa ciljem preispitivanja ugovora koji se ne realizuju i raskida ugovora koji nijesu doveli do ostvarivanja javnog interesa u ovoj oblasti. Raskinuti su koncesioni ugovori tamo gdje su, u skladu sa zakonom, ispunjeni uslovi za to.

Šesnaest od 196 odluka Tenderske komisije osporeno kod Upravnog suda. U drugostepenom postupku po žalbama na rješenja Uprave za šume, Inspekcije za šumarstvo, lovstvo i zaštitu bilja rješavano 24 zahtjeva. Žalbe su se odnosile na rješenja o plaćanju naknada za doznaku stabala i izdavanje uvjerenja o porijeklu drvnih sortimenata (22) dok su se dvije žalbe odnosile na rješenja Inspektora za šumarstvo.

Urađen Program razvoja lovstva za period 2014-24 i uspostavljena centralna evidnecija korisnika lovišta.

Od svih korisnika lovišta dobijeni su izvještaji, katastri lovišta i godišnji lovni planovi za 2014/15. Usvojen Predlog Programa razvoja lovstva za period 2014-2024, sa Izvještajem o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, i Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o divljači i lovstvu. Uspostavljeni centralna evidencija korisnika lovišta i osnova za objedinjenu evidenciju preduzeća iz oblasti drvne industrije. Pripremljene i dostavljene *Informacija o zdravstvenom stanju šuma za 2014* i *Informacija o međunarodnoj saradnji u oblasti šumarstva*.

5.1 UPRAVA ZA ŠUME

Od 15 pokrenutih upravnih postupaka, 13 je riješeno. Urađen preko 30 izjašnjenja po zahtjevima Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa.

Tabela 4. *Realizacija plana korišćenja šuma u državnoj svojini u 2014. godini*

PODRUČNA JEDINICA	Prosječna bruto drvna masa (m^3)		
	četinari	lišćari	ukupno
Pljevlja	127.732	3.002	130.734
Rožaje	65.971	3.406	69.377
Berane	22.821	7.115	29.936
Žabljak	10.504	40	10.544
Kolašin	4.419	33.163	37.582
Plužine	8.337	10.492	18.829
Bijelo Polje	20.100	6.354	26.454
Andrijevica	4.942	15.260	20.202
Podgorica	1.610	6.044	7.654
Danilovgrad	642	3.632	4.274
Nikšić	721	3.727	4.448
Mojkovac	4.661	5.184	9.845
Plav	6.509	5.396	11.905
UKUPNO	278.969	102.814	381.783

6 AGENCIJA ZA DUVAN

Dozvolu za prodaju cigareta ima oko 1.900 maloprodajnih objekata. Na crnogorskom tržištu legalno se prodaju cigarete od 14 proizvođača cigareta, od čega je 12 inostranih. U 2014. bilo 5 novoupisanih brendova.

Donijeto 1.132 rješenja.

Usvojen je novi Zakon o duvanu.

Urađen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o duvanu.

Na poziv Sekreterijata Okvirne Konvencije o kontroli duvana Svjetske zdravstvene organizacije, predstavnici Agencije za duvan prisustvovali su Šestoj sjednici Konferencije Strana članica Okvirne Konvencije o kontroli duvana (FCTC WHO).

7 PREGOVORI SA EU

Poglavlje 11 - Poljoprivreda i ruralni razvoj

Urađene su strategije i akcioni planovi za sva tri pregovaračka poglavlja.

Urađen Nacrt Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnih područja sa Akcionim planom. Održana Javna rasprava. Nacrt proslijeđen Evropskoj komisiji krajem decembra na mišljenje.

Poglavlje 12 - Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor

U okviru tri mjerila za otvaranje poglavlja 12 urašeno je sledeće:

Mjerilo I - donošenje zakonodavnog okvira:

Pripremljeno je 12 zaklona iz PP 12.

1. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o zdrastvenoj zaštiti bilja - usvojen od strane Vlade decembar 2013. (dobijeno pozitivno mišljenje EK);
2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o sredstvima za zaštitu bilja - usvojila skupština u martu 2014 (usaglašen sa EK);
3. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja (dobijeno pozitivno mišljenje EK);
4. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o sadnom materijalu (dobijeno pozitivno mišljenje EK);
5. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o veterinarstvu (dobijeno pozitivno mišljenje EK);
6. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o identifikaciji i registraciji životinja - usvojen od strane Vlade decembar 2015. (dobijeno pozitivno mišljenje EK);
7. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti dobrobiti životinja (dobijeno pozitivno mišljenje EK);
8. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o stočarstvu (dobijeno pozitivno mišljenje EK);
9. Zakon o zaštiti biljnih sorti (usaglašen sa EK);

10. Zakon o genetički modifikovanim organizmima;
11. Zakon o reproduktivnom materijalu šumskog drvrća - EK poslat na mišljenje u decembru 2014. (u toku je usaglašavanje sa EK);
12. Urađen Nacrt Zakona o bezbjednosti hrane - nije poslat EK na mišljenje.

Mjerilo II - Završen Nacrt Strategije i dobijeno preliminarno pozitivno mišljenje EK uz određene sugestije u dijelu obimnosti akcionog plana;

Završena kategorizacija obekata.

Mjerilo III - Kategorizacija izvršena od strane veterinarskih i sanitarnih inspektora kroz kontrolne liste. Lista usaglašenih odnosno neusaglašenih objekata za hranu i nus proizvode životinjskog porijekla dostavljena EK.

Poglavlje 13 - Ribarstvo

Urađen Nacrt Strategije razvoja ribarskog sektora 2015-2020 i proslijeden je Evropskoj Komisiji na mišljenje.

8 OBRAĆANJA I ZAHTJEVI GRAĐANA

Dobijeno 2.346 zahtjeva građana. Odgovoreno na 2.077.

Ministarstvo je tokom 2014. godine dobilo 2.346 zahtjeva građana. Svi građani koji su nam se obratili, dobili su odgovore. Trenutno je u proceduri rješavanje 269 zahtjeva. Na preostalih 2.077 je odgovoreno (u slučaju da nismo imali mogućnosti da ih pozitivno riješimo) ili su zahtjevi riješeni.

9 ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

Donijeta Povelja unutrašnje revizije.

Izrađen Godišnji plan unutrašnje revizije za 2015. godinu.

Sprovedene dvije revizije i urađeni konačni izvještaji sa predlogom plana aktivnosti za sprovođenje preporuka.

10 NORMATIVNI DIO

Pripremljeno je 14 novih zakona.

Tokom 2014. godine:

- u Skupštini Crne Gore usvojena tri nova zakona iz oblasti rada MPRR (Zakon o maslinarstvu i maslinovom ulju, Zakon o izmjenama i dopunama zakona o sredstvima za zaštitu bilja i Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti i korišćenju prekograničnih vodotoka i međunarodnih);
- U skupštinskoj proceduri nalazi se devet novih predloga zakona (Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja; Zakon o izmjenama i dopunama zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja; Zakon o izmjenama i dopunama zakona o

sadnom materijalu; Zakon o duvanu; Zakon o vinu; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o morskom ribarstvu i marikulturi; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama; i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu);
- Pripremljenja su još dva zakona koja se nalaze u proceduri usvajanja.

Obrađeno je 6.120 upravnih predmeta i izdato isto toliko rješenja.

Zajedno sa upravama, u MPRR obrađeno je 6.120 upravnih predmeta i izdato isto toliko rješenja. Na Vladi je usvojeno 103 materijala iz oblasti rada MPRR.

Usvojeno je 28 pravilnika.

Usvojeno je 28 podzakonskih akata koja su objavljena u Službenom listu, i to:
- Pravilnik o minimalnom kvalitetu meda i drugih pčelinjih proizvoda ("Sl. List CG" 27/2014);
- Pravilnik o bližim pravilima i uslovima za biljnu i stočarsku organsku proizvodnju("Sl. List CG" 53/14);
- Pravilnik o oznakama garantovano tradicionalnog specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ("Sl. List CG" 22/2014);
- Pravilnik o načinu registrovanja oznake porijekla i geografske oznake poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ("Sl. List CG" 27/2014);
- Pravilnik o minimalnom kvalitetu voća i povrća ("Sl. List CG" 56/14);
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o osnovnim konstruktivno-tehničkim karakteristikama i vrsti ribolovnih alata i opreme koja se smije upotrebljavati u privrednom ribolovu ("Sl. List CG", 27/14)
- Pravlinik o izmjenama pravilnika o sportsko-rekreativnom ribolovu na moru ("Sl. List CG", 22/14)
- Naredba o ribolovnim zabranama, ograničenjima i mjerama za zaštitu ribljeg fonda ("Sl. List CG", 16/14)
- Pravilnik o obrascu dozvole za sportsko-rekreativni ribolov ("Sl. List CG", 28/14)
- Pravilnik o sadržini godišnjeg plana korišćenja i unapređenja ribljeg fonda ("Sl. List CG", 28/14)
- Pravilnik o službenom odijelu, legitimaciji, programu i načinu polaganja ispita za ribočuvara ("Sl. List CG", 28/14)
- Pravilnik o bližem načinu i postupku uzimanja uzoraka za laboratorijsko ispitivanje zelene salate ili spanaća na nitrate ("Sl. List CG", 6/14);
- Lista aktivnih materija dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja ("Sl. List CG", 7/14);
- Program fitosanitarnih mjera za 2014. godinu ("Sl. List CG", 8/14);
- Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za iskorjenjivanje i suzbijanje borove nematode Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Buhrer) Nickle et al. ("Sl. List CG", 12/14);
- Program monitoringa rezidua pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2014. godinu ("Sl. List CG", 13/14);
- Pravilnik o proizvodnji i stavljanju u promet sjemenskog materijala žita ("Sl. List CG" 13/14);

- Pravilnik o visini naknade za fitosanitarni pregled bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom ("Sl. List CG",15/14);
- Program monitoringa nitrata u hrani biljnog porijekla-lisnatom povrću za 2014. godinu ("Sl. List CG" 16/14);
- Pravilnik o načinu vođenja i sadržaju registra sredstava za zaštitu bilja ("Sl. List CG", 17/14);
- Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja štetnih organizama Xanthomonas campestris, Cercospora angolensis Carv.et Mendes i Guignardia citricarpa Kiely ("Sl. List CG", 19/14 17);
- Pravilnik o uslovima za prodajne objekte i skladišta sadnog ("Sl. List CG", 24/14);
- Naredba o zabrani unošenja krtola merkantilnog krompira porijeklom iz Egipta ("Sl. List CG", 27/14);
- Pravilnik o bližim uslovima za skladišta sredstava za ishranu bilja ("Sl. List CG", 27/14);
- Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dozvole za gajenje maka i konoplje ("Sl. List CG", 27/14);
- Pravilnik o sadržini i načinu vođenja Registra sorti poljoprivrednog bilja ("Sl. List CG", 28/14);
- Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma Guignardia citricarpa Kiely ("Sl. List CG", 29/14);
- Pravilnik o načelima dobre poljoprivredne prakse za primjenu sredstava za ishranu bilja ("Sl. List CG", 29/14);
- Pravilnik o sadržini i načinu vođenja Registra sorti i podloga ("Sl. List CG", 30/14);
- Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja bakterije Ralstonia solanacearum (Smith) Yabuuchi at al. ("Sl. List CG", 31/14);
- Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. ("Sl. List CG", 41/14);
- Pravilnik o sadržaju zahtjeva za upis strane sorte u registar sorti i podloga ("Sl. List CG", 41/14);
- Odluka o visini naknade za upis u Registar sorti i pologa sadnog materijala i Registar sorti poljoprivrednog bilja ("Sl. List CG", 43/14);
- Pravilnik o pravilima dobre poljoprivredne prakse za zaštitu bilja ("Sl. List CG", 45/14);
- Pravilnik o označavanju sredstava za zaštitu bilja ("Sl. List CG", 46/14);
- Uputstvo za suzbijanje štetnog organizma Diabrotica virgifera virgifera Le Conte u područjima gdje je njeno prisustvo potvrđeno ("Sl. List CG", 47/14);
- Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje širenja i suzbijanje kalifornijske štitaste vaši - Quadraspidiotus perniciosus Comst. ("Sl. List CG", 48 /14);
- Pravilnik o metodama uzorkovanja za utvrđivanje rezidua sredstava za zaštitu bilja ("Sl. List CG", 48 /14);
- Pravilnik o priznavanju registracije sredstava za zaštitu bilja ("Sl. List

CG", 50/14);
- Pravilnik o visini naknade za vršenje doznake stabala, premjer i žigosanje drvnih sortimenata i izradu izvođačkog projekta ("Sl. List CG", 39/14);
- Pravilnik o ustanovljavanju nagrade za ulov pojedinih vrsta divljači ("Sl. List CG", 41/14); i
- Pravilnik o načinu lova sokolarenjem i načinu vođenja evidencija ptica grabljivica ("Sl. List CG", 58/14).

11 MEĐUNARODNI PROJEKTI

U 2014. godini potpisano su tri Memoranduma o razumijevanju.

- Na osnovu sporazuma sa Bavarskom, grupa od 50 pčelara iz Crne Gore boravila u Minhenu.
- Održano više TAIEX misija u oblasti kvaliteta sirovog mlijeka; minimalnog kvaliteta meda i drugih pčelinjih proizvoda; politike kvaliteta; revizije postojećeg Zakona o vinu i izrade novog; kvalitetu voća i povrća organske proizvodnje - implementacija EU zakonodavstva i izrada pravilnika o biljnoj i stočarskoj organskoj proizvodnji; u oblasti maslinarstva.
- Takođe, predstavnici Ministarstva učestvovali su na više međunarodnih sastanaka širom svijeta, kao i učestovvali u aktivnostima prikupljanja bioloških podatka o ekonomski važnim vrstama u pelagičnom, kočarskom i malom obalnom ribolovu, u istraživačke ekspedicije u teritorijalnim i međunarodnim vodama južnog Jadrana socio-ekonomska studija morskog ribarstva.